

Bijlage 2

Jaarverslag 2021

Inleiding

Ook in 2021 zag het bestuur zich vanwege de coronapandemie genoodzaakt de algemene leden vergadering (ALV) op 4 juni online te houden. Het bestuur heeft geconstateerd dat een digitale ALV meer belangstellenden trekt dan een “live” bijeenkomst. Mede omdat de VVG om het jaar acte de présence geeft tijdens de Historicidagen in augustus (een ALV dient voor de maand juli te worden gehouden) en omdat onze leden verspreid over twee landen wonen, is besloten de ALV voortaan alleen nog digitaal te houden en los te koppelen van de jaarlijkse Gendergeschiedenisdag of de Historicidagen.

1. Bestuur

Het bestuur bestond in 2021 uit Mineke Bosch (voorzitter), Greetje Bijl (hoofdredacteur Historica), Ellen Boonstra-de Jong (secretaris), Kim Bootsma, Els Flour (penningmeester), Noortje Willems en Simone Vermeeren. Simone Vermeeren trad in 2021 tussentijds af. Noortje Willems trad af in 2021 omdat zij niet langer werkzaam is voor Atria. Als aspirant bestuursleden zijn toegetreden Marieke Dwarswaard en Marjolein van Bavel. Marieke neemt de werkzaamheden met betrekking tot de social media over van Simone.

Het bestuur heeft in 2021 vier keer digitaal vergaderd. De vergaderingen stonden in het teken van:

- De aanzet om de samenstelling diverser te maken van het bestuur, de redactie van Historica en het Comité van Aanbeveling.
- De wijziging van de statuten. Naar aanleiding van de door de leden goedgekeurde wijzigingen in de statuten (inclusief naamswijziging van de vereniging in “VVG platform voor vrouwen- en gendergeschiedenis”) ligt het verzoek om de statuten te wijzigen bij de notaris. Daarna zal de ANBI-status worden aangevraagd.
- Het concretiseren van het door de leden goedgekeurde beleidsplan 2021-2026.
- Het formaliseren van de relatie met Atria. Al vele jaren heeft een medewerker van Atria zitting in het bestuur van de VVG. Dat is mede ingegeven door de samenwerking bij het toekennen van de jaarlijkse Johanna Naberprijs. Gezien de hoge eisen (output) die subsidieverleners stellen aan Atria, bestaat de behoefte bij zowel Atria als de VVG om de samenwerking te formaliseren. Daarover zullen de bestuursvoorzitter van de VVG en de directeur van Atria op zo kort mogelijke termijn spreken en een en ander vastleggen. In dat gesprek zal tevens gesproken worden over de door de VVG gewenste aanpassingen in het “Reglement Johanna Naberprijs”. Het concept voor een aangepast reglement ligt klaar ter goedkeuring.
- Open Access. Het bestuur heeft zich veelvuldig gebogen over de vraag of, hoe en wanneer Historica direct na verschijnen online te lezen zal zijn. Verschillende mogelijkheden zijn onderzocht. Tevens heeft het bestuur zich gebogen over de vraag wat dit betekent voor onze leden en het ledenbestand. Tijdens de ALV van 2022 wordt een nota over dit onderwerp met de leden besproken.
- De organisatie van de gendergeschiedenisdag in Utrecht. Gelukkig vond deze dag voor een nieuwe lockdown plaats. Het thema was “Nieuwe perspectieven op de geschiedenis van de

vrouwenbeweging” en sloot aan op het themanummer van *Historica* 3 van 2021 over dit onderwerp. Omdat er vanwege de coronamaatregelen niet meer dan vijftig personen in de zaal aanwezig mochten zijn, was de bijeenkomst ook digitaal te volgen. Dit dankzij de medewerking van Atria.

- Een constructieve samenwerking tussen de VVG en de KNHG. De voorzitter voert daarover gesprekken met de directeur van de KNHG.
- De voorbereiding op de Historicidagen in Rotterdam in 2022.

2. Johanna Naberprijs

Tijdens de gendergeschiedenisdag op 29 oktober 2021 werd voor de negentiende keer de Johanna Naberprijs uitgereikt. David van Oeveren werd door de jury aangewezen als winnaar. Hij kreeg de prijs voor zijn scriptie *‘Dreaming of Home. A neurohistorical approach to study masculinity through the dreams and nightmares of British prisoners of war in Nazi Germany (1940-1942)’* waarin de dromen van de Engelse soldaten worden geanalyseerd die de dienstdoende psychiater noteerde in het krijtsgevangenkamp. Voor de interpretatie van deze bronnen werd een ontzettend knap en origineel neurowetenschappelijk kader opgezet.

3. Communicatie

In de maand september 2021 heeft de VVG een excursie georganiseerd naar de tentoonstelling “Godinnen van de art nouveau” in het Allard Pierson Museum. Vanwege de grote belangstelling en de beperkte groepsgrootte (coronamaatregelen) vond de rondleiding twee keer plaats op twee verschillende data.

De digitale nieuwsbrief verscheen in 2021 tien keer. Ook niet-leden konden en kunnen zich aanmelden voor deze nieuwsbrief. Dat gebeurt veelal via de website en via Facebook. 285 belangstellenden krijgen de digitale nieuwsbrief, terwijl het aantal leden al jarenlang zweeft rond de 220.

Zowel Facebook als Twitter werden in 2021 beter bijgehouden dan in eerdere jaren.

4. Historica

Begin 2021 bestond de redactie uit de volgende leden:

Greetje Bijl, hoofdredacteur, Laura Nys, beeldredacteur, Kim Bootsma, recensieredacteur, Loes Heiligers, recensieredacteur, Clare Wilkinson, Engelse redactie, Jonas Roelens en Sietske van der Veen

Vanwege de ambities van *Historica* om vaker een extra dik themanummer uit te geven en de drukke werkzaamheden van de redactieleden is besloten om een oproep te doen voor nieuwe redactieleden. Er kwamen veel reacties van goede kandidaten. Aangezien het een moeilijke keuze was, hebben we besloten om drie nieuwe redactieleden aan te nemen. In oktober waren zij aanwezig op de redactievergadering via Zoom voor een eerste kennismaking.

Carmen Burgio is afgestudeerd op het onderwerp laatantieke gender-representaties in heiligenlevens aan de Rijks Universiteit Groningen in Classical, Medieval and Early Modern Studies. Naast haar studie was zij redacteur van het Groningse historisch wetenschappelijke tijdschrift *Groniek*.

Chanelle Delameillieure is in 2016 afgestudeerd in de Middeleeuwse Geschiedenis aan de KU Leuven. Op 14 december 2020 promoveerde zij op het onderzoek ‘Contentious consent. Abduction,

control over marriage and legal strategy in the late medieval Low Countries'. Delameillieure is als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan de onderzoeksgroep Middeleeuwen van de KU Leuven.

Tamara Hartman doet de Research Master 'Colonial & Global History' aan de universiteit van Leiden en een Master Gender Studies aan de Universiteit Utrecht over de archieven van Joan Ferrier bij Atria.

Het redactiewerk kent een aantal piekmomenten rond de driejaarlijkse redactievergadering en de eindredactie voor de artikelen. Vanwege de COVID-19-pandemie vonden de redactievergaderingen in februari, juni en oktober plaats via Zoom.

Ook dit jaar zijn er volgens planning weer drie mooie *Historica's* uitgegeven.

In het februarinummer:

Edwina Hagen onderzoekt aan de hand van een briefwisseling tussen parlamentslid Coert Lambertus van Beyma en zijn vrouw Aukje van Poutsma rond 1800 de invloed van vrouwen op de politieke activiteiten van hun man.

Frauke Desmet spreekt van het bestaan van een diepgewortelde geïnstitutionaliseerde genderdiscriminatie in de wereld van de kunst. Zij onderzoekt de studenten van de Belgische schilder Alfred Stevens, die een damesatelier had in Parijs.

Annemiek Houwen analyseert een aantal Nederlandse geschiedenisboeken die op middelbare scholen gebruikt worden en constateert dat het nog zeer zorgwekkend gesteld is met de representatie van vrouwen.

Maxim Rigaux en Carme Font Paz wijzen in hun artikel op drie gradaties van onzichtbaarheid waar vrouwelijke auteurs in de Spaanse epische traditie in de vroegmoderne tijd mee kampten.

In de Genderview komt historicus Karwan Fatah-Black aan het woord over onder andere de Canon van Nederland en de Nederlandse geschiedenis van de slavenhandel.

In het juninummer:

Julie van Pelt over vrouwelijke heiligen die als man door het leven gingen.

Klazina Staat analyseert twee bij toeval overgeleverde middeleeuwse teksten die zijn toegeschreven aan vrouwelijke auteurs die schreven over reizen naar het Heilige Land.

Ophelia van Wijmeersch beschrijft de evolutie van de mysterieuze en verleidelijke femme fatale in de filmgeschiedenis.

Adriënne Baars-Schuyt doet onderzoek naar de 'vergeten' vrouwen in het Oranjehotel - de Scheveningse gevangenis - in de Tweede Wereldoorlog aan de hand van een bijzondere bron, een zakdoek met geborduurde namen.

Stephanie van Dam plaatst de racistische en seksistische visie van de Britse koloniale ambtenaar Sir Granville St John Orde Browne's op koloniale arbeid in een agressief koloniaal discours dat werd gelegitimeerd door een geloof in Britse superioriteit.

In de Genderview historicus en redacteur van *Historica* Jonas Roelens over de verwondering in de geschiedwetenschap.

In het extra dikke oktober themanummer trad als gastredacteur de oud-voorzitter van de VVG, Margit van der Steen, op. Dit themanummer 'Van moeder op dochter? Nieuwe perspectieven op de

geschiedenis van vrouwenbewegingen, 1840-2020' werd gepresenteerd op de Gendergeschiedenisdag van 24 oktober 2021.

Berteke Waaldijk over de definitie van vrouwenbewegingen en wat te doen met 'foute' feministen. Dat denken over sekse in vrouwenbewegingen altijd over meer gaat dan sekse alleen.

Antia Wiersma gaat in op de kritiek op de golvenmetafoor in de geschiedenis van het feminisme en de rol van Posthumus-van der Goot als intermediair tussen de eerste en tweede feministische golf.

Emma Ydiers gaat uit van intersectionaliteit en heeft kritiek op de witte geschiedenissen van vrouwenbewegingen in Nederlandstalig Vlaanderen.

Sophie van den Elzen bestudeerde de taal van het debat over vrouwenrechten aan de hand van het sleutelwoord 'slavernij' in de receptie van de beroemde publicatie van J.S. Mill, *De slavernij der vrouw*.

Fenna IJtsma, Maartje Joosten en Dineke Stam schrijven over de vrouwen die in 1842 en 1855 petitities ondertekenden voor de afschaffing van de slavernij.

Sietske van der Veen analyseerde biografische gegevens van Joodse vrouwen in de vrouwenbeweging om hun relatieve oververtegenwoordiging in deze beweging te verklaren.

Kim Bootsma die kijkt naar antimilitaristische vrouwengroepen en hun verhouding tot het feminisme.

Marcelle Buma laat de netwerken en strategieën zien van vrouwen die zich in de periode 1935-1967 met succes inzetten voor de rechten van vrouwen en de verbetering van hun positie in de maatschappij.

In de Genderview gaat Julie Carlier van de Universiteit Gent in op de relatie tussen wetenschap en politiek engagement. Zij bestudeerde onder meer de transnationale connecties van de Belgische vrouwenbeweging.

5. Financieel Jaarverslag

Treft u separaat aan in de stukken.